

عنوان مقاله:

فشار جمعیت بر محیط و نقش آن در بیابانزایی مورد مطالعه: استان تهران

محل انتشار:

اولین همایش ملی بیابان (علوم، فنون و توسعه پایدار) (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

سیدجعفر سیداخلاقی - اعضای هیات علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

حمیدرضا عباسی - اعضای هیات علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

عمار رفیعی امام - دانشجوی دکترای دانشگاه گوتینگن آلمان

محمد خسروشاهی - اعضای هیات علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

خلاصه مقاله:

بیابان زایی، پدیده‌ای چندعاملی و ناظر به ابعاد مختلف است. از اینرو این مفهوم در حوزه منابع طبیعی و محیط زیست حول محورهای متعددی قابل بررسی است. امروزه یکی از مهم ترین دغدغه هایی که موجبات تعمق و توجه جدی صاحب نظران و برنامه ریزان را به سوی مفهوم بیابان زدایی و یا مهار بیابان زایی جلب نموده، واقعیت رشد شتابان و انبوهی جمعیت در محیط ها و مناطق اکولوژیک و تداوم آن در آینده از یکسو و رشد حیرت آور و چشم گیر کلان شهرها و توسعه صنعتی لجام گسیخته به ویژه در کشورهای جنوب و پیامدهای زیانبار آن برای ساکنان این مناطق می باشد. از طرفی زمین یک منبع محدود است و با گذشت زمان در بسیاری از کشورها، با توجه به رشد تصاعدی جمعیت و مراکز شهری و همچنین استفاده های وسیع از زمین و ازسوی دیگر با توجه به این واقعیت که تنها 5 میلیون km² ازسطح کره زمین برای استفاده پایدار درآینده باقیمانده است، وضعیت بدتر خواهد شد. مباحث زیادی پیرامون پذیرش میزان جمعیت بر اساس کیفیت اراضی به منظور حفظ پایداری منابع و محیط زیست وجود دارد. هدف این مقاله برآورد توان تحمل جمعیت پذیری منطقه تهران بر مبنای پتانسیل واحدهای اراضی به کمک روش معرفی شده توسط دپارتمان مرکزی کشاورزی آمریکا در استان تهران است. این کار اولین گام برای تعیین میزان تخریب سرزمین تشخیص خطر بیابانزایی انسان ساخت می باشد. در شرایط کنونی آنچه مسلم است روند تحولات جمعیتی استان تهران منجر به پیدایش زمینه های ناپایداری محیطی و بیابان زایی به مفهوم تخریب و افت کارایی سرزمین شده است. برپایه نتایج به دست آمده کلاس های 1، 4 و 9 کیفیت اراضی در استان به ترتیب 20.38، 14.93 و 37.44 درصد از مساحت استان را دارا بوده و این سه کلاس با توجه به توان تولید مربوطه، 81.9 درصد کل توان جمعیت پذیری استان را به خود اختصاص می دهند. ارزیابی قلمرو تحت تاثیر بیابان زایی ناشی از فشار جمعیت نشان داد که 13.38 درصد از اراضی استان با مساحتی معادل 251800 هکتار در گروه مناطق در معرض بیابان زایی کم، 23 درصد در دسته مناطق در معرض بیابان زایی متوسط، 25.06 درصد در قلمرو نواحی با درجه تاثیرپذیری زیاد از بیابان زایی و 38.55 درصد دیگر از اراضی استان در معرض بیابان زایی شدید قرار دارند. بر همین اساس معلوم شد که جمعیت کنونی استان تهران 3.05 برابر جمعیت مطلوب آن هست. این نسبت در مناطق پیرا تراکمی همچون تهران، کرج، شهریار و رباط کریم تا 4.7 برابر نیز می رسد. محدوده عملیاتی این پژوهش به دلیل انجام آن در زمان قبل از تاسیس استان البرز شامل محدوده اداری سیاسی استان تهران در سال 1387 می باشد.

کلمات کلیدی:

فشار انسانی، ظرفیت تحمل جمعیتی، بیابان زایی، جمعیت، استان تهران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/160351>

